Автор: Ольга Рудь Владимировна
Пән: География
Сынып: 7-сынып
Бөлім: Географиялық зерттеу әдістері
Тақырып: Географияны зерттеу нысандары

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	7.1.1.1 -географияның зерттеу нысандарын анықтайды
Сабақтың мақсаты:	географияның зерттеу нысандарын анықтайды
Тілдік мақсаттар:	Географияны зерттеу нысандары
Күтілетін нәтиже:	Оқушылардың барлығы мынаны орындай алады: Оқулықта берілген және қосымша тапсырмаларды орындайды. Жазба жұмыс жасайды. Сұраққа жауап береді. Оқушылардың көбісі мынаны орындай алады: Топтық жұмысты брлесе орындайды.Өз бетінше жұмыс жасайды. Сұраққа жауап береді. Қосымша үлестірме ресурстармен жұмыс жасайды. Оқушылардың кейбіреуі мынаны орындай алады: Оқылықтан тыс берілген қосымша тапсырмалады орындайды, тақырып бойынша қосымша мәліметтер мен дәлелдер келтіре алады
Бағалау критерийлері:	Оқушылардың барлығы мынаны орындай алады: Оқулықта берілген және қосымша тапсырмаларды орындайды. Жазба жұмыс жасайды. Сұраққа жауап береді. Оқушылардың көбісі мынаны орындай алады: Топтық жұмысты брлесе орындайды.Өз бетінше жұмыс жасайды. Сұраққа жауап береді. Қосымша үлестірме ресурстармен жұмыс жасайды. Оқушылардың кейбіреуі мынаны орындай алады: Оқылықтан тыс берілген қосымша тапсырмалады орындайды, тақырып бойынша қосымша мәліметтер мен дәлелдер келтіре алады
Құндылықтарды дарыту:	Дарыту
АКТ-ны қолдану дағдылары:	АКТ- ны қолдану
Пәнаралық байланыс:	Музыка, қазақ тілі.
Бастапқы білім:	6-сыныпта өткен білімді пысықтау тапсырмаларын орындау.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	**Жоспарланған іс-әрекет**	**Ресурстар**

Сабақтың басы (15 мин)	Бағалау парақшасымен таныстыру Топтарға бөлу. Психологиялық ахуал қалыптастыру: «Аялы алақан» Мақсаты: жылылық, сенімділік деңгейін, еркіндікті дамыту. Нұсқаулық: қатысушылар шеңбер болып отырады. «Бүгінгі сабақтан не алғыңыз, не көргіңіз келеді?» — сұрағын оқушыларға қойып, сұрақтарға жауап алу. Бастапқы қатысушы жанындағы көршісінің қолын ұстайды. Тренинг шеңбер бойымен жалғасады. (Тренинг соңында қатысушылар дөңгеленіп қолдарын ұстайды) Білу және түсіну Берілген мәтіндерді балалар оқып алады. Географиялық зерттеу әдістері: Қазіргі физикалық география әдістері: • Картографиялық және картометриялық зерттеу әдістері. • Табиғи аумақтық кешеннің (ТАК) кеңістіктік-уақыттық құрылымын зерттеу; • ресурстық әлеуетті бағалау; • ТАК шаруашылықта пайдалану мүмкіншіліктері мен шектеуліктерін зерттеу; • ТАК жағдайын ландшафттық-экологиялық бағалау және даму болжамы; • мәдени ландшафтық және т.б. жобалау. • Экспедициялық әдістер. • Қолданбалы кешенді физикалық-географиялық зерттеулер. Экономикалық-географялық зерттеулер • Кеңістіктік-уақыттық талдау – экономикалық-географиялық зерттеулердің негізгі қағидаларының бірі ретінде. • Математикалық зерттеу әдісі • Визуалды бақылау 1. жалпы ғылыми тұрғылар мен әдістерді (тарихи, экологиялық, модельдеу, математикалық, жүйелік, тағы да басқалары); 2. нақты ғылыми тұрғылар мен әдістерді (физикалық географияда — геохимиялық, геофизикалық, палеогеографиялық және тағы да басқалары әдістер; әлеуметтік-экономикалық географияда — экономикалық-статистикалық, техникалык-экономикалық, социологиялық және тағы да басқалары); 3. ақпарат алудың жұмыс тәсілдері мен операцияларын (баланстық әдістер, дистанциялық әдістер; зертханалық әдістер, мысалы, споралық-шаңдық талдау, радиокөміртекті әдіс, сауалдама жүргізу, іріктеме әдіс, тағы да басқалары); 4. ақпаратты тәжірибелік және теориялық қорытудың әдістерін (индикациялық, бағалау, ұқсастық, жіктеу, тағы да басқалары); 5. алынған ақпаратты өңдеу әдістері мен техникалық тәсілдерін (перфокарталардың, электрондық есептеу техникасы арқылы, тағы да басқалары) қамтитын жүйе. «Көшбасшы және тыңдаушылар» әдісі Берілген жаңа тақырыпты түсіндіру үшін сыныптан өз еркімен бір оқушы Көшбасшы ретінде өзін ұсынады. Көшбасшының қалауынша мәтінмен жұмыс жүргізу.	Оқушылар қорапшадан өздеріне ұнайтын түске сай маркерлер а «Аялы алақан» Тренинг.лады.

Сабақтың ортасы (10 мин)	Қолдану Географиялық зерттеу әдістері: Қазіргі физикалық география әдістері: Картографиялық және картометриялық зерттеу әдістері. Табиғи аумақтық кешеннің (ТАК) кеңістіктік-уақыттық құрылымын зерттеу; ресурстық әлеуетті бағалау; ТАК шаруашылықта пайдалану мүмкіншіліктері мен шектеуліктерін зерттеу; ТАК жағдайын ландшафттық-экологиялық бағалау және даму болжамы; мәдени ландшафтық және т.б. жобалау. Экспедициялық әдістер. Қолданбалы кешенді физикалық-географиялық зерттеулер. Экономикалық-географялық зерттеулер Кеңістіктік-уақыттық талдау – экономикалық-географиялық зерттеулердің негізгі қағидаларының бірі ретінде. Математикалық зерттеу әдісі Визуалды бақылау Талдау «Ыстық орындық» орындық әдісі (Бір оқушы алдыңғы жақта, орындықтар оны айнала қоршай орналастырылады. Жаттығудың сипаттамасы: Бір оқушы алға шығып өз пікірін айтып және тақырып бойынша сұрақтарға жауап береді. Сұрақты анағұрлым мазмұнды қылу үшін, оқушылар белгілі бір пікір бойынша бірлесіп алға шығып сөйлей алады. Географиялық зерттеу әдістері Тарихи қағида бойынша дәстүрлі әдістер (суреттеу, картографиялық әдістер) географияда ХХ ғ. 30-50 жылдары бастап пайдаланып келе жатыр. ХХ ғ. 60-80 жж. ғылыми-техникалық прогрестің дамуына байланысты көптеген жаңамүмкіншіліктер пайда болды: ғарыштық, математикалық, модельдеу,геоақпараттық және т.б. Географиялық ақпараттық жүйе пайдаболды[13][14]. Қазіргі географиялық ғылыми-зерттеу әдістері: 1. жалпығылыми тұрғылар мен әдістерді (тарихи, экологиялық, модельдеу,математикалық, жүйелік, тағы да басқалары); 2. нақты ғылыми тұрғылармен әдістерді (физикалық географияда — геохимиялық, геофизикалық,палеогеографиялық және тағы да басқалары әдістер; әлеуметтік-экономикалық географияда — экономикалық-статистикалық, техникалық-экономикалық, социологиялық және тағы да басқалары); 3. ақпаратталудың жұмыс тәсілдері мен операцияларын (баланстық әдістер, дистанциялық әдістер; зертханалық әдістер, мысалы, споралық-шаңдық талдау, радиокөміртекті әдіс, сауалдама жүргізу, іріктеме әдіс, тағы да басқалары); 4. ақпаратты тәжірибелік және теориялық қорытудың әдістерін (индикациялық, бағалау, ұқсастық, жіктеу, тағы да басқалары); 5. алынған ақпаратты өңдеу әдістері мен техникалық тәсілдерін (перфокарталардың, электрондық есептеу техникасы арқылы, тағы да басқалары) қамтитын жүйе.	Оқулық,қабырғаға ілінген ватмандар, түрлі-түсті маркерлер «Ыстық орындық» орындық әдісі, сұрақтар, орындық.
Сабақтың соңы (10 мин)	«Жетістік» баспалдағы.	Таңда да таста" әдісі
Рефлексия (5мин)	Кері байланыс	Кері байланыс парағы. «Жетістік» баспалдағы.